

Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača

16.09.2008.

Širom sveta danas se obeležava Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača - ozonska rupa ove godine veća nego prošle.

Ozonski omotač stvara se pod uticajem sunčeve svetlosti, apsorbuje štetno ultraljubičasto zračenje i tako štiti Zemlju i živi svet.

"Ozonska rupa" je prvi put primećena osamdesetih godina prošlog veka, a utvrđeno je da su uzroci njenog nastanka fizičko-hemijski procesi, u kojima atomi hlora i broma iz freona i halona razgrađuju molekule ozona.

Debljina omotača iznad Srbije je, prema poslednjim merenjima sa NASA svemirske platforme "Aura", tokom 13. septembra iznosila 2,83 mm.

Standardna debljina ozonskog omotača je oko 3 mm, ali njegova debljina značajno varira usled postojećih štetnih uticaja, saopštilo je Ministarstvo zaštite životne sredine.

Rashladno-servisni sektor najviše doprinosi oštećenju ozonskog omotača, pošto se serviseri često nesmotreno ponašaju pri radu sa rashladnim uređajima i slobodno ispuštaju freon u atmosferu.

Uvođenje sertifikacije svakog servisera, sa obavezom vođenja evidencije o količina sakupljenih, recikliranih i odloženih freona će omogućiti rešavanje tog problema, odnosno serviserima koji ne poseduju sertifikat o radu sa rashladnim i klimatizacionim uređajima neće biti dozvoljen rad.

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja pripremilo je Nacrt zakona o zaštiti vazduha. Usvajanjem tog zakona i planiranih podzakonskih akata, biće stvorena osnova za uvođenja dobre prakse pri upravljanju rashladnim i klimatizacionim sredstvima i uređajima.

Postupanje sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač propisano je Zakonom o zaštiti životne sredine, a na teritoriji Srbije zabranjena je proizvodnja, uvoz i izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač, kao i upotreba proizvoda koji ih sadrže, osim ukoliko se koriste za posebne namene.

Supstance koje oštećuju ozonski omotač i proizvodi koji ih sadrže a služe za posebne namene, mogu se uvoziti i izvoziti uz dozvolu ministarstva, koje vodi registar o uvozu, izvozu i potrošnji supstanci koje oštećuju ozonski omotač, odnosno proizvoda.

Alarmantno

Meteorološka agencija UN saopštila je da je rupa u ozonskom sloju iznad Antartika veća nego u isto vreme prošle godine.

Rupa u ozonskom sloju iznad Severnog pola pojavljuje se svake godine, maksimalnu veličinu dostiže krajem septembra ili početkom oktobra, ali ove godine zaštitni omotač je počeo ranije da se tanji.

Najveća ozonska rupa zabeležena je 17. oktobra 2006. godine iznad Antartika i bila je velika 27,4 km². Nastala je kao kumulativna posledica ispuštanja freona od pre 15 do 20 godina. "Ozonskom rupom" se smatra svaka oblast, gde je očitavanje debljine ozonskog sloja manje od 220 Dobsonovih jedinica.

Sada je u nekim područjima izmereno samo 1,2 Dobsonovih jedinica, što znači da je ozon bukvalno nestao iz tog sloja.